COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 11.5.2020
COM(2020) 187 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

referitor la transpunerea Directivei 2011/99/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind ordinul european de protecție

1. INTRODUCERE

1.1. Context

Directiva 2011/99/UE privind ordinul european de protecție („directiva”) constituie prima directivă privind recunoașterea reciprocă adoptată în temeiul articolului 82 alineatul (1) literele (a) și (d) din TFUE după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona.

Directiva a fost propusă în 2010 la inițiativa a 12 state membre (Belgia, Bulgaria, Estonia, Spania, Franța, Italia, Ungaria, Polonia, Portugalia, România, Finlanda și Suedia). Aceasta a fost adoptată la 13 decembrie 2011. Directiva, împreună cu Regulamentul (UE) nr. 606/2013 privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă[1] („regulamentul”) și cu Directiva 2012/29/UE de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității[2] („Directiva privind drepturile victimelor”), constituie un pachet de măsuri menite să consolideze drepturile și protecția victimelor criminalității în UE. Mai concret, directiva și regulamentul vizează recunoașterea ordinelor de protecție în materie penală și civilă și au scopul de a consolida protecția persoanelor care au nevoie (victime și potențiale victime) atunci când acestea călătoresc sau se deplasează într-un alt stat membru.

Directiva are un caracter obligatoriu pentru toate statele membre, cu excepția Irlandei și a Danemarcei.

În 2018, Parlamentul European a publicat un raport privind punerea în aplicare a directivei[3], pe baza unui studiu din 2017[4]. În plus, Parlamentul European a examinat funcționarea ordinului european de protecție în contextul unui studiu general privind dreptul procesual penal în UE publicat în 2018[5].

1.2. Scopul și principalele elemente ale directivei

Obiectivul directivei este de a garanta că o persoană care beneficiază de o măsură de protecție într-un stat membru poate să invoce în continuare o astfel de protecție atunci când se deplasează sau călătorește într-un alt stat membru.

Directiva stabilește norme care le permit autorităților competente să asigure o astfel de protecție continuă pe teritoriul Uniunii.

---

[1] Regulamentul (UE) nr. 606/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013 privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă, JO L 181, 29.6.2013, p. 4-12.

[2] Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului, JO L 315, 14.11.2012, p. 57-73.

[3] Raport referitor la punerea în aplicare a Directivei 2011/99/UE privind ordinul european de protecție [(2016/2329(INI)), 14 martie 2018], https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0065_RO.html

[4] Studiu privind ordinul european de protecție, EPRS, PE 603.272, septembrie 2017 http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/603272/EPRS_STU(2017)603272_EN.pdf

[5] Dreptul procesual penal pe teritoriul Uniunii Europene – O analiză comparativă a câtorva principale diferențe și a impactului pe care îl au acestea asupra dezvoltării legislației UE, PE 604.977, august 2018 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604977/IPOL_STU(2018)604977_EN.pdf

Directiva impune autorităților competente din statul membru emitent să emită, pe baza unui ordin național de protecție, un instrument separat, ordinul european de protecție și să îl transmită autorităților competente din statul membru de executare în vederea recunoașterii și executării sale. Pentru a asigura în continuare protecția persoanei protejate, autoritatea de executare poate să adopte orice măsură care este disponibilă în temeiul propriei legislații național într-un caz similar. Pe baza acestui instrument, autoritatea de executare competentă poate continua să asigure protecția persoanei protejate pe propriul său teritoriu.

Directiva este aplicabilă măsurilor naționale de protecție care vizează protejarea unei persoane împotriva unor fapte penale care i-ar putea pune în pericol viața, integritatea fizică, psihologică sau sexuală, demnitatea sau libertatea personală. Directiva este aplicabilă celor mai comune trei tipuri de măsuri naționale de protecție:

- interdicția accesului la locul în care persoana protejată își are reședința, în care muncește sau pe care îl frecventează sau în care locuiește cu regularitate;
- interdicția sau reglementarea contactului, sub orice formă, cu persoana protejată;
- interdicția sau reglementarea apropierii de persoana protejată la o distanță mai mică decât cea prevăzută.

În practică, măsurile de protecție se aplică în cea mai mare parte pentru a proteja femeile în cazuri de violență în cuplu sau violență domestică, hărțuire, urmărire în scopul hărțuirii sau violență sexuală. Acest lucru se datorează faptului că victimele unor astfel de infracțiuni sunt expuse în mod deosebit unor victimizări, intimidări și represalii secundare sau repetate.

1.3. Obiectivul și domeniul de aplicare ale raportului

Prezentul raport evaluează aplicarea directivei, astfel cum prevede articolul 23 din aceasta. Evaluarea se bazează pe o analiză a măsurilor naționale de transpunere a directivei care au fost notificate Comisiei și a datelor suplimentare pe care statele membre le-au transmis Comisiei (în conformitate cu articolul 21, respectiv articolul 22 din directivă).

Prezentul raport se concentrează pe dispoziții care constituie nucleul directivei și care sunt esențiale pentru buna funcționare a ordinului european de protecție. Aceste dispoziții includ: desemnarea autorităților competente; necesitatea existenței unei măsuri de protecție în temeiul dreptului intern; emiterea și recunoașterea unui ordin european de protecție; consecințele unei încălcări a măsurilor adoptate pe baza unei ordin european de protecție; obligația de a informa părțile în legătură cu drepturile care le revin și deciziile relevante.

Raportul vizează toate statele membre pentru care directiva este obligatorie[6].

[6] Raportul include Regatul Unit, întrucât evaluarea acoperă atât perioada în care acesta a deținut statutul de stat membru al UE, cât și o parte din perioada de tranziție pe durata căreia directiva se aplică în Regatul Unit.

2. EVALUARE GENERALĂ

La expirarea termenului de transpunere stabilit pentru 11 ianuarie 2015 [(articolul 21 alineatul (1)], 14 state membre nu informaseră Comisia cu privire la măsurile necesare: Belgia, Bulgaria, Cehia, Grecia, Franța, Cipru, Letonia, Lituania, Portugalia, România, Slovenia, Slovacia, Finlanda și Suedia.

În martie 2015, Comisia a inițiat proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE împotriva tuturor acestor state membre pentru necomunicarea măsurilor lor de transpunere. În decembrie 2015, Comisia a trimis avize motivate Greciei și României și, în iulie 2016, Belgiei. Până la 4 octombrie 2017, toate statele membre pentru care directiva este obligatorie au notificat Comisiei măsurile lor naționale de transpunere. Analiza *prima facie* a măsurilor notificate nu a identificat elemente lipsă. Procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru transpunere incompletă au fost închise. Totuși, acest lucru nu îngrădește posibilitatea Comisiei de a iniția proceduri suplimentare de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru transpunerea incorectă a directivei.

Toate statele membre au informat Comisia cu privire la autoritățile judiciare sau echivalente care sunt competente să emită și să execute ordine europene de protecție. Unele state membre nu au comunicat date relevante privind aplicarea instrumentului, astfel cum prevede articolul 22 din directivă.

Analiza arată că unul dintre statele membre nu a stabilit structurile necesare pentru emiterea și recunoașterea ordinelor europene de protecție. În prezent, Comisia lucrează împreună cu acest stat membru pentru a soluționa problema. Dacă este necesar, Comisia poate introduce o acțiune în instanță.

3. PUNCTE DE EVALUARE SPECIFICE

3.1. Autoritățile competente (articolul 3 și articolul 4)

Articolul 3 impune statelor membre să informeze Comisia cu privire la autoritățile judiciare sau echivalente care sunt competente să emită și să recunoască ordine europene de protecție.

În cazul majorității statelor membre, autoritățile competente să emită ordine europene de protecție sunt instanțele, procurorii sau judecătorii de instrucție. Un stat membru a desemnat în acest sens autoritățile polițienești. Un stat membru în care nu pot fi emise ordine europene de protecție în materie penală a desemnat instanțe civile pentru primirea, în calitate de stat de executare, a cererilor de emitere a ordinelor europene de protecție și transferul lor către statul emitent în conformitate cu articolul 6 alineatul (3).

În calitate de autoritate competentă de executare, marea majoritate a statelor membre au desemnat autorități judiciare competente din punct de vedere geografic. Un stat membru a desemnat autoritatea polițienească. Pentru cazurile în care reședința persoanei protejate este necunoscută, două state membre au desemnat în plus instanțele din capitalele lor.

Articolul 4 prevede posibilitatea ca statele membre să desemneze una sau mai multe autorități centrale care să sprijine autoritățile competente. Mai mult de jumătate din statele membre au desemnat o autoritate centrală (Ministerul Justiției în majoritatea cazurilor).

Informațiile referitoare la autoritățile competente au fost colectate în principal prin intermediul portalului e-Justiție. Cu toate acestea, numai jumătate din statele membre au răspuns cererii de a comunica informațiile prin intermediul portalului e-Justiție și un număr mic de state membre au transmis informațiile direct, într-un document separat, către baza de date care cuprinde măsurile naționale de executare. În lipsa comunicării din partea celorlalte state membre, informațiile privind autoritățile competente au trebuit să fie identificate și extrase din măsurile legislative naționale notificate în baza de date care cuprinde măsurile naționale de executare. Informațiile primite sunt disponibile pe site-ul Rețelei judiciare europene[7].

3.2. Regimul lingvistic (articolul 17)

Ordinul european de protecție trebuie tradus de către autoritatea competentă a statului emitent în limba (limbile) oficială (oficiale) a (ale) statului de executare [articolul 17 alineatul (1)]. Statele membre pot să precizeze faptul că vor accepta o traducere într-una sau mai multe limbi oficiale ale Uniunii [articolul 17 alineatul (3)].

Numai câteva state membre au informat Comisia în legătură cu faptul că acceptă alte limbi decât limba lor. Mai multe state membre acceptă limba engleză. Un număr mic de state membre acceptă primirea de ordine europene de protecție în alte limbi, în condiții de reciprocitate.

3.3. Emiterea unui ordin european de protecție (articolul 5 și articolul 6)

În temeiul directivei, un ordin european de protecție nu este emis în mod automat la cererea persoanei protejate. Autoritatea judiciară competentă trebuie să verifice dacă sunt respectate condițiile pentru emiterea unui ordin european de protecție prevăzute la articolul 5 și să țină seama de durata șederii preconizate și de cât de stringentă este nevoia de protecție.

Unele state membre formalizează condițiile în propria legislație. De exemplu, un stat membru solicită descrierea motivelor deplasării într-un alt stat membru. Un al stat membru impune ca durata șederii să fie mai mare de 3 luni.

Directiva prevede ca cererea prin care se solicită emiterea unui ordin european de protecție să fie soluționată cu rapiditatea corespunzătoare, ținând seama de circumstanțele specifice ale cazului (considerentul 13). În acest sens, trebuie menționat faptul că un număr restrâns de state membre au stabilit termene de 3, 10 sau 15 zile pentru luarea unei decizii cu privire la ordinul european de protecție. Un stat membru precizează faptul că un ordin european de protecție poate fi emis în același timp în care este impusă măsura națională de protecție.

Directiva prevede, de asemenea, că persoana protejată poate formula o cerere de emitere a unui ordin european de protecție adresată autorității competente a statului

[7] https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?l=RO&Id=85

emitent sau autorității competente a statului de executare. Aceasta din urmă are obligația de a transfera cererea cât mai curând posibil autorității competente a statului emitent [articolul 6 alineatul (3)]. Un număr semnificativ de state membre au permis efectuarea unui astfel de transfer de cereri.

Cu toate acestea, în câteva state membre, Comisia nu a identificat astfel de dispoziții care să permită transferul de cereri.

3.3.1. Garanții procedurale pentru persoana care reprezintă un pericol [articolul 6 alineatul (4)]

Directiva prevede că, înaintea emiterii unui ordin european de protecție, persoana care reprezintă un pericol are dreptul de a fi ascultată și dreptul de a contesta măsura de protecție, dacă persoana respectivă nu a beneficiat de aceste drepturi în cadrul procedurii care a precedat adoptarea măsurii de protecție [articolul 6 alineatul (4)].

Mai mult de jumătate din statele membre au transpus această dispoziție. Unele state au adoptat cerințe mai stricte decât cerința minimă prevăzută la articolul 6 alineatul (4) din directivă. De exemplu, într-un stat membru, o persoană ce reprezintă un pericol care nu a fost ascultată în cadrul procedurilor în care a fost adoptată măsura națională de protecție este invitată la o audiere în termen de 72 de ore de la formularea cererii de emitere a unui ordin european de protecție. Într-un alt stat membru, autoritatea emitentă trebuie să verifice dacă măsura națională de protecție a fost adoptată în cadrul unei proceduri contradictorii. În caz contrar, aceasta notifică persoanei care reprezintă un pericol decizia care conține măsura națională de protecție. Un alt stat membru impune ascultarea atât a persoanei protejate, cât și a persoanei care reprezintă un pericol, cu excepția cazului în care cele două părți convin asupra unei proceduri scrise.

3.3.2. Obligații de informare a persoanei protejate [articolul 6 alineatele (5) și (7)]

Conform directivei, atunci când o autoritate competentă adoptă o măsură națională de protecție, aceasta informează persoana protejată, în conformitate cu procedurile prevăzute de dreptul intern, cu privire la posibilitatea solicitării unui ordin european de protecție [articolul 6 alineatul (5)].

Mai multe state membre au transpus această obligație impunând autorităților competente obligația explicită de a informa persoana protejată atunci când se adoptă o măsură națională de protecție.

În plus, directiva prevede că, în cazul în care cererea de emitere a unui ordin european de protecție este respinsă, autoritatea competentă a statului emitent trebuie să informeze persoana protejată cu privire la orice cale de atac aplicabilă disponibilă în temeiul dreptului său intern pentru o astfel de decizie [articolul 6 alineatul (7)].

Obligația de a informa persoana protejată a fost transpusă de statele membre în diferite moduri. În mai multe state membre, dreptul intern obligă autoritatea care respinge cererea de emitere a unui ordin european de protecție să informeze persoana protejată cu privire la căile de atac disponibile. Într-un număr redus de state membre, decizia privind refuzul de a emite un ordin european de protecție este notificată persoanei protejate, sau persoana protejată este informată cu privire la decizie și la

motivele acesteia. Cu toate acestea, în legislația de transpunere nu se menționează clar faptul că persoana protejată este, de asemenea, informată cu privire la căile de atac existente.

În câteva state membre, nu a fost identificată nicio dispoziție privind informarea persoanei protejate cu privire la căile de atac.

3.4. Recunoașterea unui ordin european de protecție (articolul 9, articolul 10 și articolul 15)

3.4.1. Procedura de recunoaștere și adoptare [articolul 9 alineatele (1) și (2)]

La primirea unui ordin european de protecție statul de executare trebuie să recunoască ordinul și să adopte o măsură de protecție relevantă care este disponibilă în temeiul dreptului său intern în cazuri similare [articolul 9 alineatele (1) și (2)], fără întârzieri nejustificate. Autoritatea competentă a statului de executare dispune de o anumită marjă de manevră în stabilirea unei astfel de măsuri.

Mecanismul de adaptare menționat anterior este disponibil în aproape toate statele membre. Doar un singur stat membru nu a informat Comisia în legătură cu propriile măsuri naționale de transpunere a procedurii de emitere și recunoaștere a ordinelor europene de protecție.

În legislația națională a câtorva state membre se menționează în mod explicit faptul că măsura adoptată nu poate fi mai stringentă sau mai strictă decât măsura inițială, că ar trebui să fie echivalentă sau mai ușoară sau că orice diferență ar trebui considerată în favoarea persoanei care reprezintă un pericol.

Într-un stat membru, dispoziția de transpunere prevede că în cazul în care autoritatea de executare consideră că măsura de protecție, astfel cum este reflectată în ordinul european de protecție, nu este suficientă și adecvată pentru a asigura o protecție continuă, aceasta poate solicita unui complet de trei judecători să ajusteze măsura sau să impună orice altă măsură prevăzută în dreptului său intern.

În ceea ce privește durata noii măsuri de protecție, dreptul intern al unuia dintre statele membre permite în mod expres adoptarea unei măsuri naționale de protecție cu o durată egală cu cea a măsurii adoptate în statul emitent. În alte două state membre noua măsură de protecție nu trebuie să depășească o durată de timp specificată – 180 de zile în unul dintre aceste state și un an în celălalt.

3.4.2. Intervalul de timp pentru recunoaștere și prioritatea în recunoaștere (articolul 15)

Directiva nu prevede un termen obligatoriu pentru recunoașterea unui ordin european de protecție sau pentru adoptarea unei măsuri naționale de protecție pe baza unui ordin european de protecție. Cu toate acestea, câteva state membre au introdus termene specifice pentru executarea unui ordin european de protecție, obligând autoritățile lor competente să recunoască un ordin european de protecție sau să ia o altă decizie cu privire la măsură. În funcție de statul membru, termenul este de 2 zile, 3 zile, 10 zile, 15 zile, 7+10 zile sau 28 de zile. Aceste state membre au introdus posibilitatea de a prelungi termenul în cazul în care este nevoie ca autoritățile lor competente să consulte autoritățile competente ale statului emitent ca urmare a

caracterului incomplet al informațiilor conținute în ordinul european de protecție [procedură prevăzută la articolul 9 alineatul (4)].

Articolul 15 din directivă prevede că un ordin european de protecție trebuie recunoscut cu aceeași prioritate ca și cea aplicabilă, într-un caz similar, unei măsuri naționale de protecție. Câteva state membre au transpus literal textul articolului 15. Mai multe state membre impun ca decizia privind recunoașterea să fie luată fără întârziere, imediat sau urgent.

3.4.3. Obligația de a informa persoana protejată, persoana care reprezintă un pericol și autoritatea competentă a statului emitent cu privire la măsurile adoptate și la consecințele încălcării acestora [articolul 9 alineatul (3)]

Directiva impune autorității competente a statului de executare obligația de a informa persoana protejată, persoana care reprezintă un pericol și autoritatea competentă a statului emitent cu privire la orice măsură adoptată pe baza unui ordin european de protecție. De asemenea, aceasta trebuie să le informeze cu privire la eventualele consecințe juridice (de exemplu, sancțiuni) ale încălcării unei astfel de măsuri prevăzute în dreptul intern și în conformitate cu articolul 11 alineatul (2).

Gradul de transpunere a acestei obligații variază în rândul statelor membre. Majoritatea statelor au transpus obligația de a furniza informații cu privire la măsurile adoptate pe baza unui ordin european de protecție în legătură cu toate cele trei părți. Mai multe state membre au limitat domeniul de aplicare al acestei obligații și au transmis informațiile numai:

- statului emitent și persoanei care reprezintă un pericol;
- persoanei protejate și persoanei care reprezintă un pericol și, într-un număr redus de state membre, și autorităților din vecinătatea persoanei protejate din statul de executare, cum ar fi procurorul sau poliția;
- autorității competente a statului emitent, preconizându-se că aceasta îi va transmite informațiile persoanei protejate.

În câteva state membre, nu au putut fi identificate dispozițiile relevante.

Mai mult, în unele state membre nu se furnizează informații privind eventualele consecințe juridice ale încălcării măsurii de protecție adoptate pe baza ordinului european de protecție. Un stat membru furnizează astfel de informații numai persoanei care reprezintă un pericol, iar un alt stat membru furnizează informațiile numai autorității competente a statului emitent și persoanei care reprezintă un pericol.

3.4.4. Temeiuri de nerecunoaștere [articolul 10 alineatul (1)]

Directiva prevede nouă temeiuri de nerecunoaștere a unui ordin european de protecție [articolul 10 alineatul (1)]. Autoritățile de executare pot refuza recunoașterea unui ordin european de protecție pe baza acestor temeiuri. Mai multe state membre au transpus temeiurile cu titlu opțional, iar un stat membru le-a introdus cu titlu obligatoriu. În alte câteva state membre, majoritatea temeiurilor de

nerecunoaștere sunt introduse cu titlu obligatoriu și un număr redus de temeiuri sunt introduse cu titlu opțional. Două state membre au utilizat ambele abordări (obligatoriu și opțional) în transpunerea acestor temeiuri aproape în egală măsură.

Alte câteva state membre au transpus majoritatea temeiurilor de nerecunoaștere (cu titlu opțional), neincluzând unul dintre temeiurile de nerecunoaștere. Câteva state membre nu au transpus deloc temeiurile de nerecunoaștere.

Astfel de abordări ale punerii în aplicare pot genera discrepanțe între diferitele ordine juridice și ar putea îngreuna și mai mult punerea în aplicare a directivei.

Pe lângă temeiurile de nerecunoaștere prevăzute la articolul 10 din directivă, câteva state membre au stabilit temeiuri suplimentare de nerecunoaștere a ordinului european de protecție în legislația lor națională referitoare la o posibilă încălcare a drepturilor fundamentale ale persoanei care reprezintă un pericol.

3.4.5. Obligații de informare a persoanei protejate și a statului emitent cu privire la nerecunoașterea ordinului european de protecție [articolul 10 alineatul (2)]

Directiva impune în sarcina autorității competente a statului de executare care refuză recunoașterea unui ordin european de protecție mai multe obligații privind informarea. Această autoritate competentă trebuie să informeze, fără întârzieri nejustificate, statul emitent și persoana protejată cu privire la acest refuz și la temeiurile care stau la baza acestuia. Aproape toate statele membre vizate au transpus această obligație. Cu toate acestea, în câteva state membre dispozițiile de punere în aplicare obligă autoritățile competente ale acestora să informeze doar statul emitent, nu și persoana protejată.

În plus, autoritatea competentă a statului de executare trebuie, dacă este cazul, să informeze persoana protejată cu privire la posibilitatea de a solicita adoptarea unei măsuri de protecție în conformitate cu dreptul intern al acestuia. Mai multe state membre au transpus această obligație, însă câteva dintre ele nu au făcut acest lucru.

Directiva prevede că persoana protejată trebuie, de asemenea, să fie informată de autoritatea competentă a statului de executare cu privire la orice cale de atac aplicabilă disponibilă în temeiul dreptului intern al acestui stat pentru decizia de nerecunoaștere. Mai multe state membre nu au transpus această obligație.

3.5. Adoptarea unor măsuri de protecție pe baza unui ordin european de protecție, încălcarea măsurilor și consecințele acestei încălcări, precum și obligația de notificare legată de încălcare (articolul 11 și articolul 12)

3.5.1. Proceduri pentru adoptarea și aplicarea măsurilor de protecție [articolul 11 alineatul (1)]

Conform directivei, statul de executare trebuie să fie competent să adopte și să aplice măsuri de protecție pe teritoriul său în urma recunoașterii unui ordin european de protecție și legea statului respectiv se aplică unor astfel de decizii [articolul 11 alineatul (1)].

În toate statele membre, cu o singură excepție, dispoziția de transpunere reamintește că adoptarea și aplicarea măsurilor de protecție se supun dreptului intern. Unul dintre statele membre a specificat faptul că atunci când se adoptă o măsură națională de protecție este necesară audierea persoanei care reprezintă un pericol. Într-un alt stat membru, o astfel de audiere este necesară cu excepția cazului în care atât persoana protejată, cât și persoana care reprezintă un pericol, convin asupra înlocuirii audierii printr-o procedură scrisă. În alte câteva state membre, vor fi organizate astfel de audieri, dacă este posibil. De asemenea, există un stat membru care prevede în mod explicit în legislația de transpunere că recunoașterea unui ordin european de protecție și adoptarea unei măsuri adecvate de protecție se realizează fără ca persoana care reprezintă un pericol să fi fost audiată.

Legea statului de executare trebuie să se aplice, de asemenea, căilor de atac împotriva deciziilor adoptate în statul respectiv cu privire la ordinul european de protecție [articolul 11 alineatul (1)]. Directiva nu prevede o cale de atac specială pentru persoana care reprezintă un pericol, în cazul în care această persoană dorește să conteste măsura de protecție adoptată în statul de executare, ci face trimitere la procedurile naționale, în cazul în care acestea există în dreptul intern al statului respectiv. Trebuie menționat faptul că directiva nu prevede obligația de a informa persoana care reprezintă un pericol cu privire la căile de atac disponibile.

Un număr redus de state membre au prevăzut în mod explicit în legislația lor de transpunere că persoana care reprezintă un pericol are dreptul de a contesta recunoașterea unui ordin european de protecție și/sau adoptarea unei măsuri naționale de protecție care se bazează pe acesta. Căile de atac disponibile variază de la o plângere (cu sau fără efect de suspendare) adresată aceleiași autorități care a recunoscut ordinul european de protecție și care a adoptat măsura națională de protecție, la un recurs formulat în fața unei autorități superioare pe motive de drept sau de apreciere a faptelor sau pentru a contesta admisibilitatea.

3.5.2. Consecințe în cazul unei încălcări a măsurii de protecție [articolul 11 alineatul (2)]

Directiva prevede sancțiuni și alte consecințe legale în eventualitatea încălcării uneia sau a mai multor măsuri luate de statul de executare în urma recunoașterii unui ordin european de protecție [articolul 11 alineatul (2)].

Directiva permite statului de executare să impună sancțiuni penale și să ia orice altă măsură ca urmare a încălcării, dacă această încălcare este considerată infracțiune în temeiul dreptului statului de executare [articolul 11 alineatul (2) litera (a)].

De asemenea, acest stat poate să ia orice alte decizii fără caracter penal legate de încălcarea respectivă [articolul 11 alineatul (2) litera (b)] și orice măsură urgentă și provizorie pentru a pune capăt încălcării, în așteptarea, atunci când este cazul, a unei decizii ulterioare din partea statului emitent [articolul 11 alineatul (2) litera (c)].

Mai multe state membre au transpus aceste dispoziții aproape literal. Unele state membre au specificat în legislația lor de transpunere consecințele nerespectării

măsurii luate de autoritățile lor competente pentru recunoașterea unui ordin european de protecție. Legislația națională a unui număr redus de state membre prevede pedeapsa cu închisoarea și/sau o amendă pentru nerespectarea obligației sau a interdicțiilor impuse de un ordin european de protecție. Două state membre prevăd doar sancțiuni financiare. Alte câteva state membre au făcut referire la adoptarea de către autoritatea judiciară competentă a unei măsuri „mai ferme" sau „mai dure" sau a unei „măsuri care vizează un alt tip de protecție sau asistență".

Într-un număr redus de state membre nu au fost identificate dispoziții naționale de transpunere a articolului 11 alineatul (2) din directivă.

3.5.3. Obligația de a notifica autoritatea competentă a statului emitent în cazul încălcării măsurii de protecție (articolul 12)

Directiva obligă statul de executare să notifice statului emitent sau statului de supraveghere[8] orice încălcare a măsurii sau a măsurilor luate pe baza unui ordin european de protecție (articolul 12). Scopul acestei notificări este de a permite autorității competente a statului emitent să decidă prompt în legătură cu un răspuns adecvat în ceea ce privește măsura de protecție impusă în statul respectiv cu privire la persoana care reprezintă un pericol considerentul 26).

Pentru a facilita notificarea, directiva prevede un formular standard uniform prevăzut la anexa II și obligă autoritatea competentă a statului de executare să utilizeze acest formular (articolul 12). Formularul ar trebui să conțină informații standard privind persoanele vizate, detalii privind ordinul european de protecție și autoritățile competente.

Unul dintre statele membre nu a transpus această obligație.

4. COLECTAREA DE DATE

Pentru a facilita evaluarea modului său de aplicare, directiva prevede că statele membre trebuie să transmită Comisiei date relevante în legătură cu aplicarea procedurilor naționale privind ordinele europene de protecție, cel puțin cu referire la numărul de ordine europene de protecție care au fost solicitate, emise și/sau recunoscute (articolul 22). În plus, statele membre sunt invitate să furnizeze și alte feluri de date, cum ar fi, de exemplu, tipul infracțiunilor în cauză (considerentul 32).

Statelor membre care au solicitat informațiile menționate mai sus le-au fost trimise două chestionare, până la 1 septembrie 2017 (pentru perioada cuprinsă între 2015 și jumătatea anului 2017[9]) și, respectiv, până la 11 martie 2019 (pentru perioada 2015-2018).

[8] Acest lucru se aplică în cazul unei hotărâri în sensul articolului 2 din Decizia-cadru 2008/947/JAI privind măsurile de probațiune și sancțiunile alternative, sau în cazul unei decizii privind măsuri de supraveghere judiciară în sensul articolului 4 din Decizia-cadru 2009/829/JAI.

[9] 30 iunie 2017

19 state membre au răspuns la chestionarul trimis în 2017 și/sau la cel trimis în 2019. Trei dintre cele 19 state membre au răspuns exclusiv la chestionarul trimis în 2017. Celelalte 16 state membre au furnizat informații actualizate în 2019.

Statisticile furnizate de statele membre și compilate pentru perioada 2015-2018 înregistrează un total de 37 de ordine europene de protecție emise. În conformitate cu răspunsurile la chestionar, majoritatea ordinelor europene de protecție raportate au fost emise de un singur stat membru (27 din 37). Alte două state membre au raportat, de asemenea, că au emis ordine europene de protecție. Din informațiile disponibile, numai 15 ordine europene de protecție au fost recunoscute și au condus la adoptarea unei (unor) măsuri de protecție în statul de executare (4 în 2015, 5 în 2016, 3 pentru prima jumătate a anului 2017 și 3 în perioada 2017-2018). În sfârșit, 10 state membre au raportat că nu au emis și nici nu au recunoscut niciun ordin european de protecție.

Câteva state membre dețin exemple de bune practici privind sistemele de gestionare a cazurilor, unele dintre acestea constând în înregistrarea ordinelor europene de protecție.

5. CONCLUZIE

Dispozițiile naționale de punere în aplicare primite de la toate cele 26 de state membre pentru care directiva este obligatorie par a fi în general satisfăcătoare, în special în ceea ce privește mecanismul pentru recunoașterea ordinelor europene de protecție. Dispozițiile de transpunere sunt suficiente pentru a permite emiterea și recunoașterea ordinelor europene de protecție în toate statele membre, cu o singură excepție.

Cu toate acestea, analiza aplicării practice a directivei arată că aceasta nu și-a atins încă potențialul maxim, după cum o demonstrează și numărul redus de ordine europene de protecție emise și executate. Conform informațiilor de care dispune Comisia, numai 37 de ordine europene de protecție au fost emise și numai 15 au fost executate. Autoritățile naționale competente pentru emiterea ordinelor europene de protecție nu cunosc pe deplin posibilitățile existente în acest sens. Mai mult, este posibil ca persoanele care au nevoie de protecție să nu fie pe deplin conștiente de posibilitatea de a solicita un ordin european de protecție.

Punerea în aplicare a anumitor dispoziții ale directivei, cum ar fi obligația de informare, ar trebui îmbunătățită în unele state membre.

Unele state membre nu prevăd nicio sancțiune pentru încălcarea unei măsuri adoptate pentru recunoașterea unui ordin european de protecție. Acest lucru poate avea un efect disuasiv asupra cererilor potențiale pentru această formă de protecție transfrontalieră.

Marea varietate de măsuri de protecție disponibile în statele membre (în cadrul procedurilor civile, administrative sau penale) poate reprezenta un alt motiv pentru care ordinul european de protecție rămâne un instrument insuficient utilizat.

Comisia va continua să evalueze respectarea directivei de către statele membre și va lua măsuri corespunzătoare pentru a asigura conformitatea cu dispozițiile acesteia în

întreaga Uniune. Dacă este necesar, Comisia va deschide proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva statelor membre care nu respectă directiva.

În același timp, Comisia colaborează îndeaproape cu statele membre pentru a depăși dificultățile întâlnite în punerea în aplicare a directivei. În special, Comisia promovează, mai ales prin acordarea de sprijin financiar, aplicarea eficace a ordinelor naționale de protecție, prin creșterea gradului de conștientizare și prin sublinierea necesității de a instrui practicienii cu privire la disponibilitatea ordinului european de protecție[10].

[10] Regulamentul (UE) nr. 1382/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a programului „Justiție" pentru perioada 2014-2020, JO L 354, 28.12.2013, p. 73-83.